

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών
Επιστημών και Τεχνών
Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

ΕΔΡΑ JEAN MONNET «ΝΕΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ
ΣΠΟΥΔΕΣ»

Σημειώσεις Ευρωπαϊκού Δικαίου και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης
Notebooks on EU Law and European Integration

Πακέτο 2: Ο Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA – Single Euro Payments Area)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ζαπάντης-Γάκης Χρήστος
Κούκκου Ελευθερία

Lifelong
Learning

This project has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Πρόλογος

Μία από τις σημαντικότερες πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον χώρο πληρωμών είναι η δημιουργία του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (ή SEPA). Με τη δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης καθώς και την εγκαθίδρυση του κοινού νομίσματος οι διασυννοριακές πληρωμές προσέλαβαν μία υπόσταση αυτόνομη, έτσι ώστε πολλοί να θεωρούν πως «θα μπορούσε να γίνει λόγος για μία *πέμπτη* ελευθερία της Ένωσης, την ελευθερία πληρωμών»¹. Από την παραπάνω πρόταση γίνεται αντιληπτό πόσο σημαντικό ρόλο παίζουν οι πληρωμές στην αποτελεσματική λειτουργία τις Ένωσης.

Οι συνέπειες αυτών των ριζικών αλλαγών είναι ακόμη πιο ραγδαίες. Ο EXΠΕ περιλαμβάνει 34 χώρες, μεταξύ των οποίων και όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Ως εκ τούτου επηρεάζει τις ζωές πάνω από 500 εκατομμυρίων ανθρώπων ενώ περιλαμβάνει πολλά δισεκατομμύρια ηλεκτρονικών συναλλαγών. Μέσω του EXΠΕ η αγορά επεκτείνεται ενώ η εξυπηρέτηση των πολιτών μπορεί πλέον να πραγματοποιηθεί σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή επικράτεια.

Φυσικά για την πραγματοποίηση όλων αυτών των στόχων τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, μαζί με τους συνομοθέτες της Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της ΕΕ, εργάστηκαν εντατικά με την υιοθέτηση νομοθετημάτων και τη δημιουργία βοηθητικών οργάνων (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών).

Έτσι στην παρούσα εργασία καλύπτεται όλο το νομοθετικό έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τον EXΠΕ. Ακόμη αναλύονται οι στόχοι των ενδιαφερόμενων μερών καθώς και τα πρότυπα, στα οποία βασίζεται ολόκληρη η λειτουργία του ενιαίου συστήματος πληρωμών (μεταφορές πιστώσεων, άμεσες χρεώσεις, πληρωμές μέσω κάρτας). Παράλληλα παρατίθενται και τα εργαλεία IBAN και BIC, τα οποία σχετίζονται με την ταυτοποίηση λογαριασμών σε ολόκληρο το σύστημα SEPA ενώ, τέλος, περιγράφεται η διαδικασία που έχει προβλέψει η Επιτροπή ώστε η μετάβαση στον EXΠΕ από τα κράτη μέλη να γίνεται όσο το δυνατόν ομαλότερα.

---

¹ Πλιάκος, Δ. Αστέρης, *Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Θεσμικό και Ουσιαστικό Δίκαιο*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σ.449

Εισαγωγή στον SEPA

Το 1999 τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισαν να προχωρήσουν ένα βήμα παραπέρα όσον αφορά τη διαδικασία εμβάθυνσης εισάγοντας στα κράτη μέλη για πρώτη φορά μία ενιαία νομισματική μονάδα, το ευρώ. Με αυτή τους την ενέργεια τα κράτη μέλη της ΕΕ έκαναν ένα αποφασιστικό βήμα προς την οικονομική ενοποίηση. Φυσική απόρροια του ενιαίου νομίσματος της Ευρώπης ήταν η δημιουργία ενός ενιαίου χώρου πληρωμών, όπου τα κράτη μέλη της Ένωσης θα μπορούσαν να μεταφέρουν χρηματικά ποσά και να εκτελούν πληρωμές με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο αυτές οι ενέργειες πραγματοποιούνταν εγχώρια.

Το όραμα της δημιουργίας ενός ενιαίου χώρου πληρωμών ξεκίνησε από τη Στρατηγική της Λισαβόνα², τον Μάρτιο 2000, με την οποία οι τότε ηγέτες των κυβερνήσεων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεσμεύονταν να προάγουν την ανάπτυξη της ΕΕ και να την καταστήσουν ως την ανταγωνιστικότερη οικονομία του κόσμου έως το 2010. Επίσης ως ένα μέτρο διευκόλυνσης για την επίτευξη αυτού του στόχου καθώς και, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ως ένα φυσικό επόμενο της νομισματικής ενοποίησης αποφασίστηκε η δημιουργία του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (ΕΧΠΕ).

Το 2001 με τον Κανονισμό 2560/2001³ της 19^{ης} Δεκεμβρίου έγινε ένα ακόμη βήμα προς την υλοποίηση του ΕΧΠΕ. Συγκεκριμένα ο Κανονισμός αναφερόταν στις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ καθώς και στο κόστος μεταφοράς χρημάτων (με μεταφορά πιστώσεων ή κάρτα πληρωμών) το οποίο από τη στιγμή αυτή θα παρέμενε το ίδιο με αυτό των εγχώριων μεταφορών χρημάτων.

Το επόμενο έτος, 2002, και μετά από δήλωση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) για την ανάγκη δημιουργίας ενός ΕΧΠΕ καθώς χωρίς αυτόν η νομισματική ενοποίηση μένει ανολοκλήρωτη, η ευρωπαϊκή τραπεζική κοινότητα⁴ αποφάσισε να ιδρύσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών⁵ (ΕΣΠ) ώστε να λαμβάνει αυτό αποφάσεις σχετικά με την υλοποίηση και την πραγματοποίηση αυτού του

---

² <http://www.europarl.europa.eu/highlights/el/1001.html>

³ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 2560/2001

<http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R2560&qid=1401199790956&from=EL>

⁴ European Banking Industry

⁵ European Payments Council (EPC)

εγχειρήματος. Πράγματι τον Μάιο του 2002 το ΕΣΠ εξέδωσε μία Λευκή Βίβλο⁶ σχετικά με τον οραματισμό και τη διάσταση ενός ενιαίου χώρου πληρωμών.

Στις 26 Ιουνίου 2003 η ΕΚΤ εξέδωσε έκθεση με τίτλο «Προς ένα Ενιαίο Χώρο Ευρω-Πληρωμών»⁷ ενώ τρία χρόνια αργότερα στις 04 Μαΐου 2006 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κάνουν Κοινή Δήλωση⁸ με την οποία ομολογούν σε κοινή συνεργασία και ενθαρρύνουν την ευρωπαϊκή τραπεζική κοινότητα καθώς και τους άλλους ενδιαφερόμενους να δημιουργήσουν τις κατάλληλες τεχνικές προϋποθέσεις ούτως ώστε να πραγματοποιηθεί ο ΕΧΠΕ μέχρι το τέλος του 2010.

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να σημειωθεί πως μέχρι και το 2006 δεν είχε παρατηρηθεί καμία προσπάθεια θεσμοθέτησης του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ, εκτός φυσικά από τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών σκοπός του οποίου ήταν η δημιουργία και ο συντονισμός του χώρου αυτού. Το μόνο που ήταν ξεκάθαρο ήταν οι προθέσεις όχι μόνο των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των κρατών μελών, τα οποία μέσα από κοινές δηλώσεις και εκθέσεις παρότρυναν την προσπάθεια αυτή. Έτσι είναι μεγάλη επιτυχία για την Ένωση κι ένα ενθαρρυντικό βήμα για τον ΕΧΠΕ όταν στις 17 Νοεμβρίου 2007 ψηφίζεται η Οδηγία 2007/64/ΕΚ (Οδηγία SEPA). Η Οδηγία αυτή ήρθε να διορθώσει τις ανεπάρκειες τις οποίες εμφάνισαν τόσο η Οδηγία 97/5/ΕΚ για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων και η Σύσταση 97/489/ΕΚ για τις συναλλαγές μέσω ηλεκτρονικής πληρωμής όσο και ο Κανονισμός 2560/2001 για τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ. Κύριο μέλημα τόσο της Επιτροπής όσο και της ΕΚΤ και του ΕΣΠ ήταν να δημιουργήσουν ένα χώρο μέσα στον οποίο «οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις να έχουν τη δυνατότητα να διεξάγουν διασυνοριακές πληρωμές με την ίδια ευκολία, ασφάλεια και αποτελεσματικότητα όπως και στην εγχώρια αγορά»⁹.

Το 2008 μπορεί να παρατηρηθεί μία ακόμη μεγαλύτερη ανάπτυξη του ΕΧΠΕ καθώς με τη σειρά τους τίθενται τα πλαίσια λειτουργίας του. Έτσι την 1^η Ιανουαρίου 2008 το ΕΣΠ έθεσε το πλαίσιο πληρωμών με κάρτα στον ΕΧΠΕ ενώ στα τέλη του ίδιου

---

⁶ «Euroland: Our Single Payment Area»

⁷ Towards a Single Euro Payments Area – Progress Report

<http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/singleeuropaymentsarea200306en.pdf>

⁸ 4 May 2006 - Single Euro Payments Area: Joint statement from the European Commission and the European Central Bank - http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2006/html/pr060504_1.en.html

⁹ Ζαχαρούλα Ν. Ζαφείρα, (2008) *Η πιστωτική κάρτα ως μέσο ηλεκτρονικών συναλλαγών*, Διπλωματική Εργασία, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, σ. 40

μήνα (28 Ιανουαρίου 2008) εγκαινιάστηκε ο μηχανισμός πληρωμών του EXΠΕ για τη μεταφορά πιστώσεων (credit transfer). Τον επόμενο χρόνο και μετά από την ανακοίνωση της Επιτροπής στις 10 Σεπτεμβρίου 2009 με τίτλο «Ολοκλήρωση του EXΠΕ: χάρτης πορείας για την περίοδο 2009 – 2012»¹⁰ ολοκληρώθηκε και το σύστημα άμεσης χρέωσης (direct debit) EXΠΕ (στις 02 Νοεμβρίου 2009). Με τα τρία αυτά πρότυπα και ειδικότερα με τη μεταφορά πιστώσεων και την άμεση χρέωση μπήκαν οι βάσεις για την ανάπτυξη του ενιαίου χώρου πληρωμών ώστε το γενικό κανονιστικό πλαίσιο μεταφοράς χρήματος που ίσχυε στο εσωτερικό κάθε κράτους μέλους να εξαπλωθεί σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι μόνο.

Εκτός όμως από τα πλαίσια αυτά σημαντικό είναι να αναφερθεί και η θεσμοθέτηση του Κανονισμού για τις Διασυνοριακές Πληρωμές στην Κοινότητα¹¹, ο οποίος ψηφίστηκε στις 16 Σεπτεμβρίου 2009. Ο Κανονισμός αυτός όχι μόνο ανέφερε πως τα κράτη μέλη θα πρέπει να λειτουργήσουν σε ένα ενιαίο επιχειρηματικό και νομικό πλαίσιο ούτως ώστε να διευκολύνονται οι διασυνοριακές πληρωμές και να ενισχύεται ο ρόλος του EXΠΕ αλλά εισήγαγε και την αναγκαιότητα χρησιμοποίησης των IBAN¹² και BIC¹³ ώστε να υπάρξει τυποποίηση των διαδικασιών και αυτοματοποίηση των πληρωμών. Παράλληλα ο Κανονισμός 924/2009 καταργεί τον παλαιότερο Κανονισμό 2560/2001 «για λόγους ασφάλειας δικαίου και σαφήνειας»¹⁴, όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά.

Η τελευταία νομοθετική πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τον EXΠΕ ψηφίστηκε στις 14 Μαρτίου 2012 και ήταν ο Κανονισμός (ΕΚ) 260/2012. Ήδη από το Άρθρο 1 του Κανονισμού αναφέρεται πως «το έργο για τον EXΠΕ αποσκοπεί στην ανάπτυξη κοινών υπηρεσιών πληρωμών εντός της Ένωσης οι οποίες θα αντικαταστήσουν τις υφιστάμενες εθνικές υπηρεσίες πληρωμών». Σε σχέση με προηγούμενες νομοθετικές ρυθμίσεις της ΕΕ ο παρών Κανονισμός είναι ξεκάθαρο πως ολοκληρώνει τη διαδικασία της δημιουργίας του νομικού πλαισίου του EXΠΕ παρέχοντας μία πιο ολοκληρωμένη εικόνα όχι μόνο σχετικά με τα μέσα επίτευξης του σκοπού αλλά και με τον ίδιο τον σκοπό του EXΠΕ. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται πως η Οδηγία 2007/64/ΕΚ «παρέχει μία σύγχρονη νομική βάση για τη δημιουργία

---

¹⁰ COM(2009)0471

¹¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 924/2009

¹² International Bank Account Number

¹³ Bank Identifier Code

¹⁴ Άρθρο 20 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ.924/2009

εσωτερικής αγοράς πληρωμών»¹⁵ ενώ ο Κανονισμός (ΕΚ) 924/2009 «προσφέρει επίσης ορισμένα μέσα διευκόλυνσης για την επιτυχία του ΕΧΠΕ»¹⁶. Εν κατακλείδι ο Κανονισμός (ΕΚ) 260/2012 ορίζει την 1η Φεβρουαρίου 2014 ως την τελική ημερομηνία για τη μετάβαση στις μεταφορές πίστωσης και στις άμεσες χρεώσεις στη ζώνη του ευρώ. Η διορία για τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν άλλα νομίσματα, και που ισχύει για τις πληρωμές σε ευρώ, είναι η 31η Οκτωβρίου 2016.

Αίτια δημιουργίας του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA)

Με την εισαγωγή του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 1999 άνοιξε ένα νέο κεφάλαιο στην ιστορία του θεσμού· η Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Ωστόσο αν και σε επίπεδο μετρητών οι πολίτες της Ευρωζώνης χρησιμοποιούσαν το ευρώ ως κοινό νόμισμα η οργάνωση των ηλεκτρονικών πληρωμών, η οποίες γίνονταν όλο και περισσότερο χρησιμοποιούμενες με την εξέλιξη της τεχνολογίας, πραγματοποιούταν σε εθνικό επίπεδο. Αυτό από μόνο δημιουργούσε κατακερματισμό της αγοράς καθώς επίσης εμπόδιζε την ανάπτυξη του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα αυτό σήμαινε πως σε μερικές χώρες της ΕΕ οι υπηρεσίες πληρωμών κόστιζαν περισσότερο συγκριτικά με άλλες¹⁷ κάνοντας τη ζωή τόσο των καταναλωτών όσο και των επιχειρήσεων οι οποίες λειτουργούσαν διασυνοριακά δύσκολη και περίπλοκη. Παραδείγματος χάριν εταιρίες με σημαντικό αριθμό διασυνοριακών πληρωμών χρειάζεται να διατηρούν τραπεζικούς λογαριασμούς σε πολλές από τις χώρες στις οποίες λειτουργούν ώστε οι χώρες αυτές να τους επιτρέψουν να διαχειρίζονται τις πληρωμές, οι οποίες συνδέονται στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες στην Κοινή Αγορά. Ομοίως οι ιδιώτες οι οποίοι ζουν και εργάζονται σε περισσότερες από μία χώρες συχνά υπόκεινται σε διαφορετικούς κανόνες και απαιτήσεις κατά την πραγματοποίηση πληρωμών.

Εκτός αυτού ο Ενιαίος Χώρος Πληρωμών είναι φυσικό επακόλουθο της νομισματικής ένωσης. Ήδη από το 1999 και μετά την εισαγωγή του ευρώ ως κοινού

¹⁵ Άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012

¹⁶ Άρθρο 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012

¹⁷ Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της Ιταλίας και της Ολλανδίας. Στην πρώτη χώρα ο μέσος πελάτης πληρώνει περίπου EUR 253 τον χρόνο για τις βασικές τραπεζικές υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών ενώ στη δεύτερη ο μέσος Ολλανδός πελάτης πληρώνει μόνο EUR 46 τον χρόνο.

νομίσματος η ΕΚΤ δήλωσε πως υπάρχει ακόμη ένα μεγάλο κενό μεταξύ των υπηρεσιών που προσφέρονται εγχώρια και διασυνοριακά όσον αφορά τα συστήματα πληρωμών λιανικής (retail payment systems) σχετικά με την ποιότητα, την αποτελεσματικότητα και το κόστος τους¹⁸. «Το περιβάλλον του κοινού νομίσματος συνηγορεί σθεναρά υπέρ ενός ενιαίου χώρου πληρωμών», σημειώνεται χαρακτηριστικά¹⁹. Με αυτή τη δήλωση η ΕΚΤ προσπαθούσε να εξηγήσει στους ετέρους πως η δημιουργία του ενιαίου χώρου πληρωμών θα ήταν ένα βήμα ακόμη προς μίας πραγματικά ενιαία αγορά, στην οποία θα υπήρχε πραγματική εξάλειψη των διαφορών μεταξύ εγχώριων και διασυνοριακών πληρωμών.

Το πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ και οι συμμετέχοντες σε αυτό

Αναφερόμενοι στους συμμετέχοντες στον ΕΧΠΕ, καθώς και στους ενδιαφερόμενους (stakeholders) για την επίτευξή του, θα πρέπει κανείς να ξεκινήσει από τον ρόλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία ως κύριος δρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμμετείχε ενεργά στην προσπάθεια της επιτυχούς δημιουργίας ενός ενιαίου χώρου πληρωμών. Η Επιτροπή από την αρχή της προσπάθειας συνεργάστηκε στενά τόσο με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όσο και με τα κράτη μέλη μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε να καταφέρει να πετύχει μία νομοθετική εδραίωση του χώρου πληρωμών στην Ευρώπη. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω το 2009 η Επιτροπή συνεργαζόμενη με την ΕΚΤ εξέδωσε την ανακοίνωση «Ολοκλήρωση του ΕΧΠΕ: χάρτης πορείας για την περίοδο 2009 – 2012»²⁰ ενώ τόσο η Οδηγία 2007/64/ΕΚ όσο και οι Κανονισμοί (ΕΚ) 924/2009 και 260/2012, νομοθετικές πράξεις οι οποίες συνθέτουν τον ΕΧΠΕ, ήταν πρωτοβουλίες της Επιτροπής στην προσπάθεια να θέσει ένα νομικό πλαίσιο γύρο από τον ευρωπαϊκό χώρο πληρωμών. Τον Μάρτιο του 2010 με μία ακόμη ανακοίνωσή της, την Ευρώπη 2020²¹, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε στόχο να ολοκληρωθεί το σχέδιο του ΕΧΠΕ ώστε μέσα στην επόμενη δεκαετία η Ευρωπαϊκή Ένωση να πετύχει μία

¹⁸ Δελτίο Τύπου της ΕΚΤ, 13 Σεπτεμβρίου 1999

http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/1999/html/pr990913_2.en.html

¹⁹ Στο ίδιο. “The single currency environment argues strongly in favor of a single payment area.”

²⁰ COM(2009)0471

²¹ «Ευρώπη 2020 – Στρατηγική για Έξυπνη, Διατηρήσιμη και Χωρίς Αποκλεισμούς Ανάπτυξη»

ακόμη ανταγωνιστικότερη οικονομία, χαρίζοντάς της μία έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Στην ανακοίνωσή της «Μία Ψηφιακή Ατζέντα για την Ευρώπη»²², η οποία είναι μία από τις πρωτοβουλίες της Ευρώπης 2020, η Επιτροπή θέτει στόχους όπως η αντικατάσταση γραφειοκρατικών διαδικασιών με ηλεκτρονικές διαδικασίες όπως η ηλεκτρονική τιμολόγηση (e-invoicing) και η ηλεκτρονική συμφωνία λογαριασμών (e-reconciliation), τα οποία θα μεγιστοποιήσουν τα οφέλη από τα βασικά προϊόντα SEPA. Τέλος η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προεδρεύει στο Ευρωπαϊκό Forum των εθνικών επιτροπών συντονισμού για τον ΕΧΠΕ²³, ενώ παράλληλα εκδίδει ετήσιες αναφορές (Annual Progress Reports) σχετικά με την πρόοδο που έχει συντελεστεί στη επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για τον ΕΧΠΕ. Γενικότερα θα μπορούσε να αναφερθεί πως ο ρόλος της Επιτροπής είναι διττός όντας από τη μία πλευρά νομοθετικός οδηγός και επιβλέπωντας από την άλλη την πρόοδο που επιτυγχάνεται.

Ένας άλλος πολύ σημαντικός συμμετέχων στην πραγματοποίηση του ενιαίου χώρου πληρωμών είναι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ήδη από το 1999 και την υιοθέτηση του ευρώ ως κοινού νομίσματος η ΕΚΤ εξέφρασε την πεποίθησή της πως χωρίς ένα κοινό νόμισμα σε όλες τις μορφές πληρωμών η νομισματική ένωση παραμένει ατελής. Έτσι συνεργάστηκε από την αρχή με την Επιτροπή καθώς και με τα κράτη μέλη ώστε να καταστήσει αυτό τον στόχο εφικτό. Συνδιαλέγεται με τόσο με τις κυβερνήσεις όσο και με την τραπεζική κοινότητα εκδίδοντας και αυτή ετήσιες εκθέσεις προόδου²⁴. Ακόμη εκδίδει δείκτες του ΕΧΠΕ (SEPA Indicators)²⁵ σχετικά με την χρήση των προτύπων του ΕΧΠΕ που χρησιμοποιούνται στη αγορά και την αποδοχή τους από αυτή. Σημαντική είναι επίσης η καθιέρωση του Συμβουλίου του ΕΧΠΕ, που πραγματοποιήθηκε από τη συνεργασία της ΕΚΤ με την Επιτροπή το 2010, το οποίο έφερε σε επαφή ενδιαφερόμενους από τις πλευρές της ζήτησης και της προσφοράς της αγοράς καθώς και μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών. Τρία χρόνια αργότερα στις 19 Δεκεμβρίου 2013 η ΕΚΤ δήλωσε²⁶ την έναρξη του Συμβουλίου Λιανικών Πληρωμών σε Ευρώ (Euro Retail Payments Board - ERPB), το

²²

²³ Μέσω αυτού του forum τα κράτη έρχονται σε επαφή, συζητούν σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λάβουν και ανταλλάσσουν πληροφορίες ώστε να διευκολυνθεί η μετάβαση στον ΕΧΠΕ. (EU Forum of national SEPA coordination committees)

²⁴ Γνωστή είναι η έκθεση προόδου «Προς ένα ενιαίο χώρο ευρώ-πληρωμών» της 26^{ης} Ιουνίου 2003.

²⁵ SEPA Indicators: <http://www.ecb.europa.eu/paym/sepa/about/indicators/html/index.en.html>

²⁶ Δελτίο Τύπου σχετικά με την έναρξη του ERPB, 19 Δεκεμβρίου 2013
<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr131219.en.html>

οποίο αντικαθιστά το Συμβούλιο του ΕΧΠΕ.

Εκτός όμως από τα δύο κύρια αυτά όργανα στην εφαρμογή του ΕΧΠΕ και άλλα όργανα της ΕΕ εμπλέκονται στη διαδικασία πραγματοποίησής του. Αρχικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασχολήθηκε με τον ΕΧΠΕ και συγκεκριμένα σε δύο ψηφίσματά του. Το πρώτο, που πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαρτίου 2009 ήταν σχετικά με το νομικό πλαίσιο για ένα ενιαίο χώρο πληρωμών²⁷. Σε αυτό το ψήφισμα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να καθορίσει τις νομικές προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενιαίου χώρου πληρωμών εντός της ΕΕ» και επισημαίνει ότι «οι κοινοτικές διατάξεις πρέπει να διαμορφωθούν έτσι ώστε να μην παραβλέπεται η αποτελεσματικότητα των εθνικών συστημάτων και διαδικασιών». Το δεύτερο ψήφισμα ήλθε στις 10 Μαρτίου 2010 και ήταν σχετικό με την υλοποίηση, αυτή τη φορά, του ενιαίου χώρου πληρωμών (ΕΧΠΕ)²⁸. Σε αυτό το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανέφερε πως ο ΕΧΠΕ «είναι μία μείζονος σημασίας πρωτοβουλία δημόσιας πολιτικής που ενισχύει την Οικονομική και Νομισματική Ένωση» ενώ πρέπει να αποτελεί κύριο στόχο για τη στρατηγική 2020 της ΕΕ. Τέλος είναι σημαντικό να αναφερθεί επίσης πως στο ίδιο κείμενο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επέμεινε για την εκτενή ενημέρωση των καταναλωτών όσον αφορά τις διαφορές μεταξύ του παλαιού και του νέου συστήματος.

Από την άλλη πλευρά το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδιαίτερα το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών (ECOFIN) έχει στηρίξει την προσπάθεια ανάπτυξης του ενιαίου χώρου πληρωμών με τον δικό του τρόπο. Μέσω αυτού του ευρωπαϊκού οργάνου οι κυβερνήσεις των κρατών μελών εκφράζουν την κοινή τους βούληση, συμφωνώντας εν τέλει στην πραγματοποίηση του ΕΧΠΕ. Ειδικότερα η συγκατάθεση του ECOFIN είναι φανερή στα συμπεράσματά του στις 22 Ιανουαρίου 2008²⁹ όπου το Συμβούλιο υποστηρίζει την ανάπτυξη του ΕΧΠΕ και αναγνωρίζει ότι πλέον ο ΕΧΠΕ έχει περάσει από προκαταρκτικό σε λειτουργικό στάδιο.

Βέβαια μία άλλη πλευρά έκφρασης της συγκατάθεσης για τη δημιουργία του ΕΧΠΕ η οποία περιλαμβάνει τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η συνήθης νομοθετική διαδικασία με την οποία

---

²⁷ P5_TA(2004)0348

²⁸ P7_TA(2010)0057

²⁹ Δελτίο Τύπου ECOFIN 5372/08, 22 Ιανουαρίου 2008, σ. 14

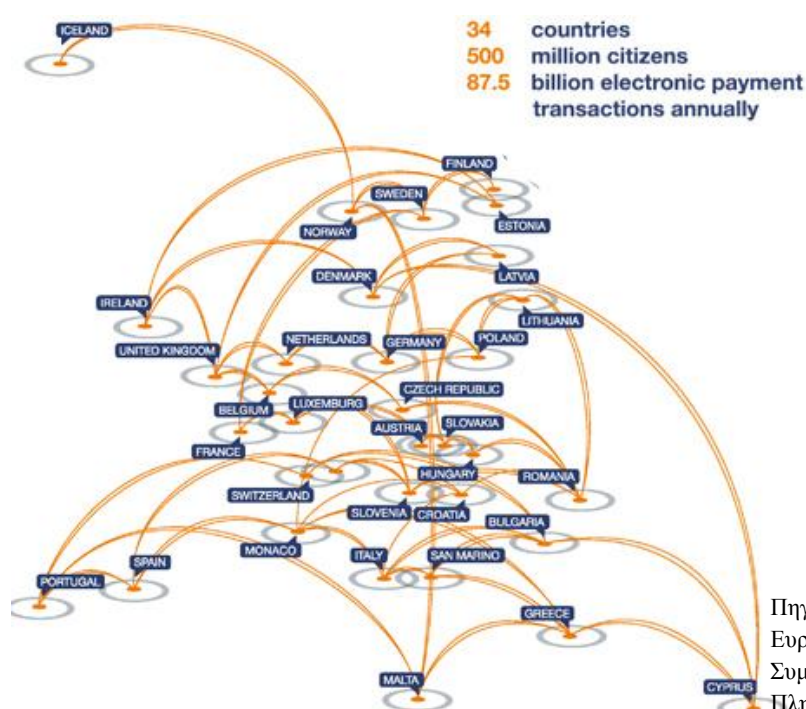
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/el/ecofin/98487.pdf

ψηφίστηκαν τόσο η Οδηγία 2007/64/ΕΚ όσο και οι Κανονισμοί (ΕΚ) 924/2009 και 260/2012. Το ότι ισχύουν σήμερα η Οδηγία SEPA καθώς και ο πιο πρόσφατος Κανονισμός για τη λειτουργία του ΕΧΠΕ οφείλεται στη συναπόφαση των δύο παραπάνω οργάνων, κάτι το οποίο έχει ιδιαίτερη σημασία για τις προθέσεις τους σχετικά με την υλοποίηση του χώρου αυτού.

Τέλος αν και αναφέρθηκε συντόμως παραπάνω δεν πρέπει να λησμονείται και ο ρόλος των εθνικών κυβερνήσεων των κρατών μελών της ΕΕ στην πραγματοποίηση του ΕΧΠΕ. Παραπάνω ειπώθηκε πως τα κράτη μέλη εκπροσωπούνται στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο αυτό είναι ένα από τα δύο όργανα της ΕΕ στα οποία έχουν λόγο οι κυβερνήσεις. Σημαντικότερο και πολύ πιο ιδιαίτερο είναι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο οποίο οι αρχηγοί των κρατών μελών συνεδριάζουν και του οποίου οι αποφάσεις έχουν βαρύνουσα πολιτική σημασία. Το 2000 οι κυβερνήσεις των κρατών μελών συνυπέγραψαν τη Στρατηγική της Λισαβόνα, η οποία μεταξύ άλλων ανέφερε και την προώθηση της ιδέας της δημιουργίας ενός ενιαίου χώρου πληρωμών ώστε η ΕΕ να καταστεί ανταγωνιστικότερη και λειτουργικότερη.

Συμμετέχουσες χώρες στον SEPA

Οι χώρες, οι οποίες συμμετέχουν στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ, είναι όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συν έξι χώρες που δεν ανήκουν σε αυτή (Ελβετία, Ισλανδία, Λίχτενσταϊν, Μονακό, Νορβηγία και Σαν Μαρίνο). Αυτό σημαίνει πως ο ΕΧΠΕ όχι μόνο εξαπλώνεται σε ένα πολύ μεγάλο γεωγραφικό

Πηγή:
Ευρωπαϊκό
Συμβούλιο
Πληρωμών
(ιστοσελίδα)

χώρο αλλά κυρίως εξυπηρετεί πάνω από 500 εκατομμύρια πολίτες καθώς και επηρεάζει πολλά δισεκατομμύρια ηλεκτρονικών συναλλαγών. Τέλος, ακόμη και για χώρες, οι οποίες δεν χρησιμοποιούν ως εθνικό νόμισμα το ευρώ είναι δυνατές οι συναλλαγές. Πληρωμές μέσω του EXΠΕ μπορούν να πραγματοποιηθούν από ή προς οποιονδήποτε λογαριασμό τράπεζας μέσα στον EXΠΕ. Δεν είναι απαραίτητο ότι ο πληρωτής ή ο δικαιούχος της πληρωμής να διαθέτει λογαριασμό σε χώρα του EXΠΕ που έχει ήδη υιοθετήσει το ευρώ ως εθνικό της νόμισμα. Απαραίτητο είναι μολαταύτα η ονομαστική αξία του λογαριασμού να εκφράζεται σε ευρώ.

SEPA Credit Transfer

Η υπηρεσία SEPA Credit Transfer ξεκίνησε στις 28 Ιανουαρίου του 2008. Πρόκειται για μια υπηρεσία «Μεταφοράς Πιστώσεων», δηλαδή μεταφοράς χρημάτων με πίστωση ενός λογαριασμού, τόσο σε εθνικό όσο και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, σαν να μη γινόταν διάβαση των συνόρων, δίνοντας τη δυνατότητα πραγματοποίησης πληρωμών προς έναν ή περισσότερους λογαριασμούς ταυτόχρονα. Επιτρέπει, δηλαδή, τόσο μεμονωμένες όσο και μαζικές πληρωμές λογαριασμών. Η δυνατότητα αυτή της υπηρεσίας Credit Transfer επιτρέπει τη γρήγορη μεταφορά χρημάτων, η οποία δεν παίρνει πάνω από μια εργάσιμη μέρα.

Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται στον ευρωπαϊκό χώρο δε δύνανται να είναι πιο ακριβές από τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται εντός εθνικών συνόρων. Με αυτόν τον τρόπο παύουν να υφίστανται «υπερπόντιες τραπεζικές μεταφορές», ενώ δίνεται η δυνατότητα για την «πώληση αγαθών και υπηρεσιών πιο αποτελεσματικά σε όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια και μέσω online πληρωμών προκαταβολικά και/ή με τιμολόγιο»³⁰.

Το SEPA Credit Transfer εγγυάται την εύκολη αναγνώριση των πληρωμών, μέσω συγκεκριμένων πεδίων δεδομένων, τα οποία καθορίζουν και τους τύπους των πληρωμών που πραγματοποιούνται.

SEPA Direct Debit

Η υπηρεσία SEPA Direct Debit ξεκίνησε στις 2 Νοεμβρίου του 2009. Ονομάζεται υπηρεσία «Άμεσης Χρέωσης», καθώς πρόκειται για τη μεταφορά χρημάτων με

---

³⁰ PAY4, *SEPA Direct Debit in e-commerce*, σ. 11

χρέωση ενός λογαριασμού πληρωμών. Όπως και για την SEPA Credit Transfer, η Direct Debit μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο εντός των εθνικών συνόρων των χωρών, όσο και πανευρωπαϊκά, ανάμεσα στις 34 χώρες που συμμετέχουν στον EXΠΕ.

Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της Direct Debit γίνονται σε ευρώ, είτε ο λογαριασμός που χρεώνεται είναι σε ευρώ είτε είναι σε άλλο νόμισμα, εφόσον ανήκει σε χρήστη χώρας του EXΠΕ. Το μέτρο αυτό έχει ως στόχο την εναρμόνιση του κόστους πληρωμών, το οποίο στο παρελθόν διέφερε από χώρα σε χώρα, ρυθμιζόμενο από τα εκάστοτε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Για παράδειγμα, μια συναλλαγή για το ίδιο προϊόν μπορεί να χρέωνε το λογαριασμό ενός δικαιούχου με €1 στην Αυστρία και με €2,5 στην Ιταλία. Με τη SEPA Direct Debit, αυτές οι διαφορές στη χρέωση καταρρίπτονται και εναρμονίζονται σε όλη την επικράτεια του EXΠΕ.

Η υπηρεσία Άμεσων Χρεώσεων μπορεί – όπως και για τις Μεταφορές Πιστώσεων – να χρησιμοποιηθεί τόσο για μεμονωμένες πληρωμές όσο και για επαναλαμβανόμενες πληρωμές, στην περίπτωση, για παράδειγμα, εξόφλησης λογαριασμών ρεύματος ή νερού, ή και για πληρωμές ενοικίου. Γίνεται, δηλαδή, ειδική ρύθμιση για αυτόματη εξόφληση λογαριασμών σε καθορισμένες ημερομηνίες, με δυνατότητα χρησιμοποίησης δύο διαφορετικών μοντέλων για την πραγματοποίηση των πληρωμών: ο οφειλέτης μπορεί είτε να δώσει την εντολή χρέωσης του λογαριασμού του απευθείας στο δικαιούχο, με εξουσιοδότηση του πρώτου προς τον δεύτερο, είτε να γίνει εξουσιοδότηση του οφειλέτη προς το πιστωτικό του ίδρυμα, το οποίο αναλαμβάνει να εξοφλεί τους λογαριασμούς του.

Οι πληρωμές αυτές Άμεσης Χρέωσης μπορούν να γίνουν και ηλεκτρονικά, για συναλλαγές μέσω διαδικτύου, όπως, παραδείγματος χάρη, για αγορά αεροπορικών εισιτηρίων από το Internet. Στην περίπτωση αυτή, για την αποφυγή απάτης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες μορφές εξουσιοδότησης για ηλεκτρονικές πληρωμές: ηλεκτρονική υπογραφή, επικύρωση με κωδικό PIN, επικύρωση με αποστολή SMS στο κινητό, επικύρωση μέσω e-mail ή «Κλήση ποιότητας» (Quality call), για πληρωμές μέσω τηλεφώνου.

Τα δύο υποσυστήματα της SEPA Direct Debit είναι το Βασικό Σύστημα SEPA Άμεσων Χρεώσεων (Core SEPA Direct Debit ή Core SDD), το οποίο απευθύνεται στους καταναλωτές, και το Σύστημα SEPA Άμεσων Χρεώσεων (Business to Business

SDD/ B2B SDD), το οποίο απευθύνεται στις επιχειρήσεις.

SEPA for Cards

Το τρίτο και πιο πρόσφατο πρότυπο, το οποίο έχει αναπτυχθεί στην Ένωση, σχετικά με τις διασυνοριακές πληρωμές είναι αυτό που αφορά τις πληρωμές με κάρτα. Η ενωσιακή νομοθεσία έχει ασχοληθεί και στο παρελθόν με τις διασυνοριακές πληρωμές με κάρτα. Από το 2001 και τον Κανονισμό 2560/2001 σχετικά με τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ η Επιτροπή έχει υιοθετήσει ένα πλήθος νομοθετημάτων και προτάσεων σχετικά με τις πληρωμές μέσω κάρτας. Πιο συγκεκριμένα το οι διασυνοριακές πληρωμές καρτών αναφέρονται όχι μόνο στην Οδηγία SEPA³¹ αλλά και στην πρόταση Οδηγίας³² το 2013 σχετικά με τροποποιήσεις παλαιότερων Οδηγιών. Ακόμη αναφορά γίνεται στον Κανονισμό 260/2012, ο οποίος ασχολείται με τις προθεσμίες μετάβασης στον SEPA, ενώ σχετικά με υπέρμετρες χρεώσεις καρτών κάνει λόγο και η Οδηγία για την Προστασία των Καταναλωτών³³. Τέλος με άλλη μία πρόταση Οδηγίας³⁴ του 2013 η Επιτροπή εξετάζει τις διαπραγματευτικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες.

Εκτεταμένη και αναλυτική είναι παράλληλα η εργασία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών από το 2005. Από τότε αρχίζουν να εκδίδονται τα Πλαίσια για τις Κάρτες του EXΠΕ (SEPA Cards Frameworks – SCF). Στα κείμενα αυτά παρατίθενται πρωτίστως οι αρχές του EXΠΕ όσον αφορά τις κάρτες ώστε να υπάρξει αποτελεσματική προσαρμογή των εκδοτών καρτών (issuers), των αγοραστών (acquirers) και των διαχειριστών (operators). Παράλληλα, όπως εξηγείται και από το ίδιο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών³⁵ ο λόγος ύπαρξης αυτών των πλαισίων αντί μιας καινούργιας βίβλου κανονισμών σχετικά με τα πρότυπα για κάρτες³⁶ είναι τόσο λόγω της πολυπλοκότητας των ήδη υιοθετημένων προτύπων για κάρτες στα διάφορα κράτη-μέλη όσο και η ύπαρξη ήδη Διεθνών Προτύπων για Κάρτες (International Cards Schemes).

---

³¹ Οδηγία 2007/64/EK

³² COM (2013) 547

³³ Οδηγία 2011/83/EE

³⁴ COM (2013) 550

³⁵ Questions & Answers clarifying key aspects of the SEPA Cards Framework - <http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC075-SCF%20QAs%20Version10%20Final.pdf>

³⁶ Στο ίδιο, “a new common card scheme rule book”, σελ. 2

Από την 1^η Ιανουαρίου 2008 εισήχθη ο μηχανισμός πληρωμών για τις κάρτες από το ΕΣΠ. Οι κάρτες στις οποίες αναφέρεται ο χώρος πληρωμών είναι τόσο οι χρεωστικές κάρτες (debit cards) όσο και οι πιστωτικές (credit cards). Ένα χρόνο αργότερα, το 2009, δημιουργήθηκε η Ομάδα Ενδιαφερόμενων Μερών για Κάρτες (Cards Stakeholders Group). Αυτή αποτελείται από παρόχους υπηρεσιών, πωλητές και το ΕΣΠ και έχει ως στόχο την καλύτερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή των προτύπων για κάρτες μέσω του διαλόγου και της διαβούλευσης των ενδιαφερόμενων μερών.

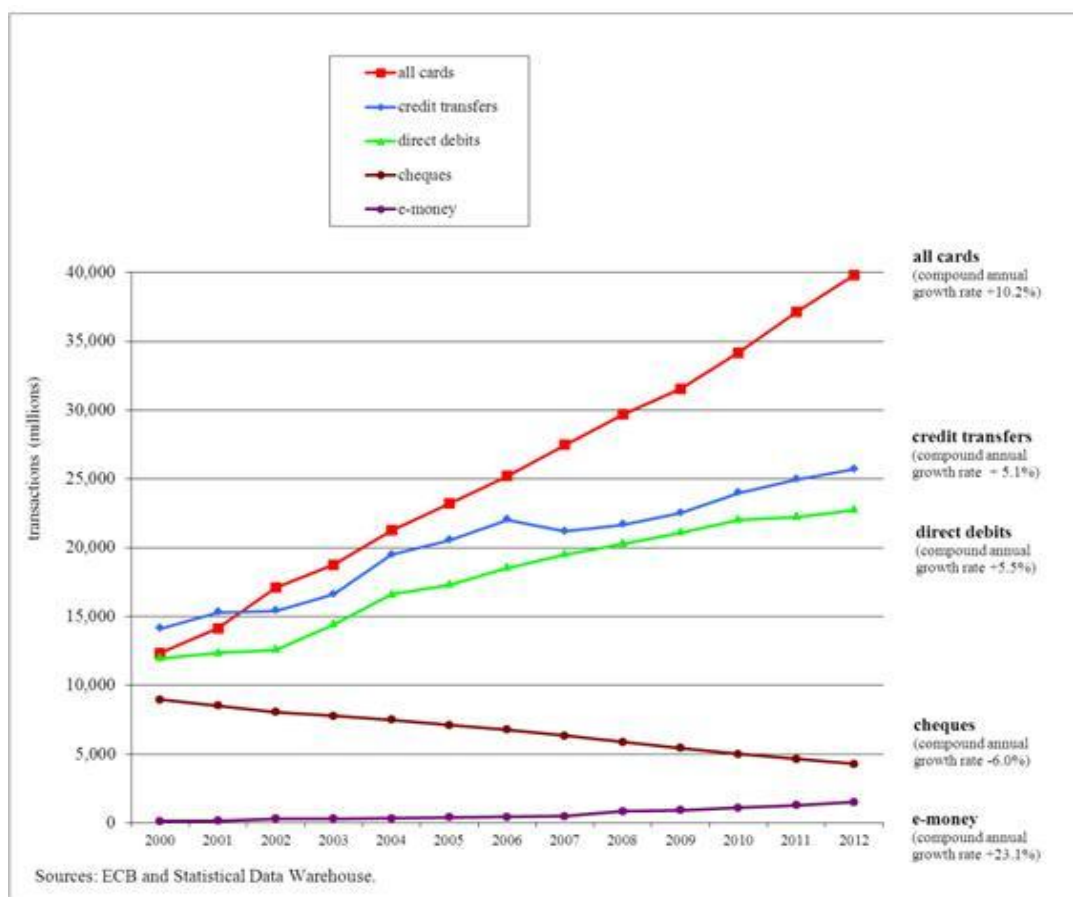
Σε γενικότερο πλαίσιο ο στόχος δημιουργίας ενός ενιαίου ευρωπαϊκού προτύπου για τις κάρτες πληρωμών είναι διττός. Πρωταρχικός στόχος είναι η διευκόλυνση των πολιτών των κρατών μελών της Ένωσης. Σκοπός είναι ο τρόπος με τον οποίο οι πληρωμές που πραγματοποιούνται με κάρτες (χρεωστικές ή πιστωτικές) ενδοσυνοριακά να εξομοιωθεί με αυτός που γίνεται διασυνοριακά. Με άλλα λόγια ένα Ευρωπαίος πολίτης θα μπορεί να εκτελεί πληρωμές με κάρτα με τις ίδιες χρεώσεις τόσο εντός όσο και εκτός της χώρας του. Ο δεύτερος στόχος είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Με αυτόν τον τρόπο του ενιαίου προτύπου η αγορά απελευθερώνεται και ανοίγει ακόμη πιο πολύ. Έτσι όχι μόνο καταργούνται περιορισμοί για πληρωμές που μπορούν να πραγματοποιήσουν οι πολίτες της Ένωσης (καθώς έχουν τη δυνατότητα πλέον να εκτελούν πληρωμές και εκτός της επικράτειας της χώρας τους με το ίδιο κόστος) αλλά ενθαρρύνεται και ο ανταγωνισμός για τους προμηθευτές καρτών (και ειδικότερα των κατασκευαστών τσιπ των καρτών καθώς και των επεξεργαστών των καρτών) για τους οποίους η αγορά αποκτά πλέον μία μεγαλύτερη διάσταση (Ευρώπη). Πρέπει να αναφερθεί, τέλος, πως από 1^η Ιανουαρίου 2011 οι κάρτες πληρωμών, οι οποίες είναι σε κυκλοφορία πρέπει να συμμορφώνονται με τα πρότυπα του ΕΧΠΕ, όπως για παράδειγμα την τεχνολογία μικροεπεξεργαστή EMV- chip (Europay MasterCard Visa).

Συμπερασματικά σύμφωνα με ανακοίνωση³⁷ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας μετά τη μετάβαση των δύο πρώτων μέσων πληρωμών (μεταφορά πιστώσεων και άμεσες χρεώσεις) στον ΕΧΠΕ η προσοχή στρέφεται πλέον στις πληρωμές μικρής αξίας, δηλαδή στις κάρτες πληρωμών. Ήδη σύμφωνα με την ΕΚΤ και όπως μπορεί να

---

³⁷ Δελτίο Τύπου: 29 Απριλίου 2014 - Συνεχίζονται οι προσπάθειες στο πλαίσιο του SEPA για τις κάρτες με σκοπό τη δημιουργία ενός πραγματικά ευρωπαϊκού χώρου πληρωμών - <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2014/html/pr140429.el.html>

παρατηρηθεί και από το παρακάτω διάγραμμα από το 2000 οι κάρτες πληρωμών είναι το πλέον χρησιμοποιούμενο μέσο. Ενώ τόσο οι μεταφορές πιστώσεων όσο και οι άμεσες χρεώσεις δεν έχουν χάσει αξία σημειώνεται μία συνεχής αύξηση της χρησιμότητας των καρτών ως μέσων πληρωμών στην Ευρώπη (με ετήσια αθροιστική αύξηση 10,2 %). Αυτός θα μπορούσε να είναι και ο κύριος λόγος εντατικοποίησης των εργασιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τη δημιουργία ενός ενιαίου ευρωπαϊκού προτύπου για κάρτες.

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Κεντρική
Τράπεζα
(ιστοσελίδα)

IBAN και BIC

Σύμφωνα με το Άρθρο 2 του Κανονισμού 260/2012, στην παράγραφο 15 για το IBAN (International Bank Account Number), αυτό ορίζεται ως ο «διεθνής κωδικός αναγνώρισης του αριθμού ενός λογαριασμού πληρωμών, ο οποίος ταυτίζει με σαφήνεια έναν ατομικό λογαριασμό πληρωμών σε ένα κράτος μέλος· τα στοιχεία του κωδικού αυτού καθορίζονται από τον Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO)»³⁸, ενώ στην παράγραφο 16 για το BIC (Business Identification Code), αυτό ορίζεται ως ο

³⁸ Άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012, παρ. 15

«κωδικός αναγνώρισης της επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια έναν πάροχο ΥΠ και του οποίου τα στοιχεία καθορίζονται από τον ISO»³⁹.

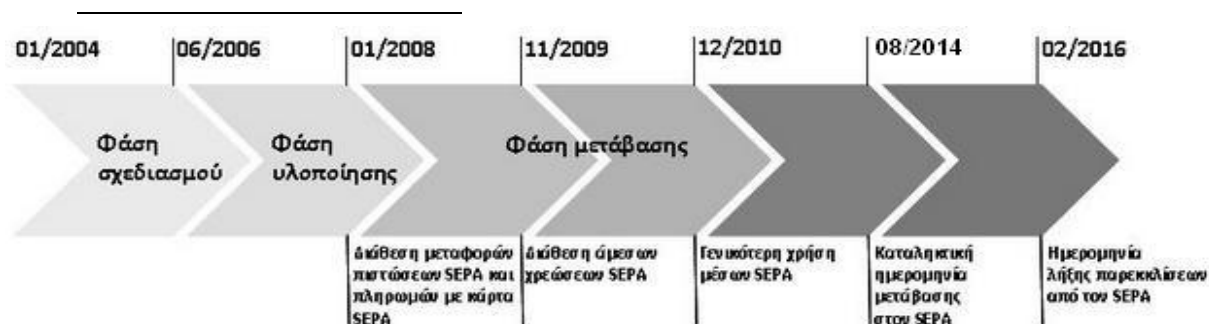
Από την 1^η Φεβρουαρίου του 2014, το IBAN και το BIC είναι τα μοναδικά αναγνωριστικά λογαριασμού πληρωμών για εθνικές και διασυνοριακές συναλλαγές σε ευρώ στην ΕΕ, τόσο όσον αφορά τη Μεταφορά Πιστώσεων (SCT) όσο και την Άμεση Χρέωση (SDD).

Το IBAN, ειδικότερα, ήρθε να αντικαταστήσει τους εθνικούς αριθμούς τραπεζικού λογαριασμού (BBAN), με σκοπό την διευκόλυνση των συναλλαγών, μέσω μιας κοινής μεθόδου αναγνώρισης των λογαριασμών στον ΕΧΠΕ. Το IBAN είναι ο αριθμός ο οποίος απαιτείται για την πραγματοποίηση οποιασδήποτε πληρωμής μέσα στον ΕΧΠΕ, ενώ το BIC, παρόλο που σε ορισμένες περιπτώσεις ζητείται ακόμα, στόχος είναι να σταματήσει να απαιτείται μετά από μια καθορισμένη περίοδο προσαρμογής⁴⁰.

Η διαδικασία μετάβασης στον SEPA

Από τη δημιουργία του ενιαίου χώρου πληρωμών η διαδικασία μετάβασης των χωρών υπήρξε σταδιακή. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών έχει καθορίσει το χρονοδιάγραμμα για τον ΕΧΠΕ σε τρεις κύριες φάσεις⁴¹:

- Η πρώτη φάση λέγεται Φάση Σχεδιασμού (Design Phase) και εφαρμόστηκε από τον Ιανουάριο 2004 έως και τον Ιούνιο 2006. Κατά τη διάρκεια της φάσης αυτής σχεδιάστηκαν τα πρότυπα που θα εφαρμόζονταν όσον αφορά τις μεταφορές πιστώσεων και τις άμεσες χρεώσεις.
- Η δεύτερη φάση λέγεται Φάση Υλοποίησης (Implementation Phase), ξεκινώντας από τα μέσα του 2006 έως και το τέλος του 2007. Σε αυτή τη φάση προγραμματίστηκε η εφαρμογή των προτύπων και διαδικασιών του ΕΧΠΕ ούτως ώστε να ελεγχθεί εάν υπάρχουν προβλήματα εφαρμογής. Εθνικά σώματα υλοποίησης και μετάβασης εγκαταστάθηκαν σε διάφορες χώρες της

Πηγή:
Τράπεζα της
Ελλάδος
(ιστοσελίδα)

Ευρωζώνης επιβλέποντας τις διάφορες προετοιμασίες των ενδιαφερόμενων (stakeholders) για τον ΕΧΠΕ.

- Η τρίτη και τελευταία φάση, η Φάση Μετάβασης (Migration Phase) ξεκίνησε στις αρχές του 2008 και συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Κατά τη διάρκεια της φάσης αυτής τα εθνικά συστήματα πληρωμών συνυπάρχουν προσωρινά με τον ΕΧΠΕ. Οι πελάτες μπορούν να χρησιμοποιούν οποιοδήποτε σύστημα επιθυμούν προς το παρόν.

Όσον αφορά το νομικό πλαίσιο της μετάβασης των εθνικών συστημάτων πληρωμών στον ΕΧΠΕ η Επιτροπή ήδη από το 2010 έχει λάβει μέτρα. Το Δεκέμβριο του 2010 η Επιτροπή έκανε πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για ευρωπαϊκό Κανονισμό, στον οποίο θα αναφέρονται οι προθεσμίες μετάβασης των κρατών μελών στον ΕΧΠΕ. Πράγματι τον Φεβρουάριο του 2012 ψηφίστηκε ο Κανονισμός (ΕΚ) 260/2012 στον οποίο προβλεπόταν ότι από την 1^η Φεβρουαρίου 2014 οι χώρες της Ευρωζώνης ήταν υποχρεωμένες να εφαρμόσουν κατά γράμμα τον Κανονισμό⁴². Αυτό σημαίνει πως τα υπάρχοντα εθνικά συστήματα μεταφοράς πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων θα αντικατασταθούν από τη μεταφορά πιστώσεων του ΕΧΠΕ (SEPA credit transfer – SCT) και τις άμεσες χρεώσεις του ΕΧΠΕ (SEPA direct debit – SDD). Ωστόσο στις 9 Ιανουαρίου 2014 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισήγαγε μία πρόταση τροποποίησης του Κανονισμού (ΕΚ) 260/2012 ώστε να δώσει έξι πρόσθετους μήνες μετάβασης με σκοπό κατά τη διάρκεια αυτών των μηνών οι πληρωμές που διαφέρουν από τον ΕΧΠΕ να μπορέσουν ακόμη να γίνουν δεκτές στην Ευρωζώνη. Έτσι τον Φεβρουάριο του 2014 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκανε δεκτή την πρόταση και ψήφισε τον Κανονισμό (ΕΚ) 248/2014 ο οποίος τροποποιεί τον Κανονισμό του 2012 αλλάζοντας την προθεσμία σε 1^η Αυγούστου 2014.

Επίλογος

Ο ΕΧΠΕ έχει συμβάλει στην διευκόλυνση των πληρωμών τόσο σε εθνικό επίπεδο εντός των εθνικών συνόρων των κρατών-μελών, αλλά ακόμα περισσότερο σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, εφόσον έχει καταργήσει τα εσωτερικά σύνορα όσον αφορά

---

⁴² Για τις χώρες εκτός Ευρωζώνης η προθεσμία είναι μέχρι 31 Οκτωβρίου 2016.

τις πληρωμές.

Παράλληλα, ο ΕΧΠΕ έχει δημιουργήσει κοινά μέσα πληρωμών, επιτρέποντας στους καταναλωτές να αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες οπουδήποτε στην Ευρώπη, ανεξάρτητα από τη χώρα καταγωγής τους, γρήγορα και αξιόπιστα, ενώ επωφελούνται και οι εταιρείες, οι οποίες μπορούν πλέον να κάνουν τις πληρωμές τους χρησιμοποιώντας ένα μόνο λογαριασμό.

Συνολικά, ο ΕΧΠΕ έχει βοηθήσει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας, καθιστώντας τις συναλλαγές ανάμεσα στα κράτη-μέλη του ασφαλείς και αποτελεσματικές.

Βιβλιογραφία

- European Central Bank. (2013). *The Single Euro Payments Area (SEPA) - An Integrated Retail Payments Market*. Φρανκφούρτη: European Central Bank.
- European Payments Council . (2014). *SEPA for Consumers*. Βρυξέλλες: European Payments Council.
- European Payments Council . (2014). *Shortcut to SEPA Credit Transfer (SCT)*. Βρυξέλλες: European Payments Council.
- European Payments Council. (2010). *SEPA Direct Debit for Consumers*. Βρυξέλλες: European Payments Council.
- PAY4. (n.d.). *SEPA Direct Debit in e-commerce*. PAY4.
- Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2012). *Κανονισμός (ΕΕ) 260/2012*. Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ζαφείρα, Ζ. Ν. (2008). *Δίκαιο και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, Διπλωματική Εργασία*. Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.
- Τράπεζα της Ελλάδος. (2008). *Μέσα πληρωμών SEPA*. Ανάκτηση Μάιος 12, 2014, από Τράπεζα της Ελλάδος - Ευρωσύστημα : <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/PaymentsSystems/SEPA/means.aspx>
- Πλιάκος, Δ. Αστέρης, *Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Θεσμικό και Ουσιαστικό Δίκαιο*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, 2012
- Ζαχαρούλα Ν. Ζαφείρα, (2008) *Η πιστωτική κάρτα ως μέσο ηλεκτρονικών συναλλαγών*, Διπλωματική Εργασία, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Δελτία Τύπου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας,

13 Σεπτεμβρίου 1999 -

http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/1999/html/pr990913_2.en.html

19 Δεκεμβρίου 2013 -

<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr131219.en.html>

29 Απριλίου 2014 -

<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2014/html/pr140429.el.html>

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών –

Questions & Answers clarifying key aspects of the SEPA Cards Framework -

<http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC075->

[SCF%20QAs%20Version10%20Final.pdf](http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC075-SCF%20QAs%20Version10%20Final.pdf)

European Central Bank brochure –

“The Single Euro Payments Area: An Integrated Retail Payments Market” -

http://www.ecb.europa.eu/paym/sepa/pdf/SEPA_e-brochure_2013.pdf

Νομοθετήματα της Ένωσης:

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2560/2001
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 924/2009
- Κανονισμός (ΕΕ) 260/2012
- Οδηγία 2007/64/ΕΚ
- Οδηγία 2011/83/ΕΕ
- Προτάσεις Οδηγιών –
  - COM (2013) 547
  - COM (2013) 550